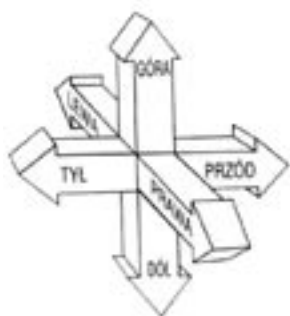

Prawa czy lewa strona sztandaru?

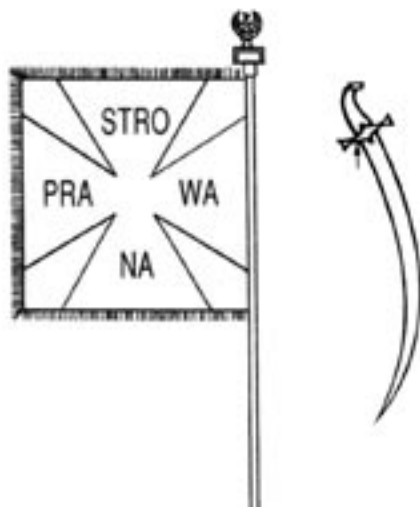
Naczelna Rada Łowiecka uchwałą nr 29A/2012 przyjęła „Zbiór zasad tradycji i etyki łowieckiej”, opracowany przez członków komisji kultury NRL, w oparciu o zbiór uchwalony 6 czerwca 1992 roku.

Integralną częścią dokumentu jest ceremoniał sztandarowy PZŁ, który porządkuje i ujednocza zapisy wielu ceremoniałów zawartych w publikacjach wydanych w okręgach (m.in. Elbląg, Krosno, Bielsko Biała, Piła). Wydawałoby się, że przy tak jednoznacznych zapisach nie powinno być problemów z wykonaniem poprawnego projektu płatów sztandaru. Praktyka pokazuje coś innego.

Obserwując poczty sztandarowe podczas uroczystości okręgowych i krajowych, gdzie jednocześnie prezentowanych jest kilkadziesiąt sztandarów, widać że wiele kół łowieckich, ale i firm hafciarskich nie respektuje zapisu ceremoniału łowieckiego, w którym zawarto: „Kolorystyka i ornamentyka prawego płatu (awersu) są dowolne, przy czym powinny być na nich uwzględnione: nazwa i godło koła, motywy charakterystyczne dla koła i jego łowisk, lub elementy regionalne i herby samorządowe. Dobór motywów, ich układ i kolorystyka powinny nawiązywać do polskich lub regionalnych tradycji łowieckich, przy

Określenie stron broni i sztandaru wg Michała Gradowskiego i Zdzisława Żygulskiego jun.

równoczesnym odpowiednim wyrazie artystycznym”.

Na lewej stronie sztandaru (rewersie) powinno umieścić się aktualny znak organizacyjny PZŁ. Kolor płata powinien być w kolorze zieleni (PANTONE 568C, 369C, 376C). Ceremoniał sztandarowy określa też: „Na sztandarze koła łowieckiego nie mogą być umieszczane godło państwowe, ani symbole odznaczeń, np. Złomu lub Medalu św. Huberta, jeżeli koło nie jest do tego uprawnione.”

Komisja kultury, opracowując ceremoniał przyjęła, zgodnie z zasadami heraldycznymi, że na prawym płacie (awersie) umieszcza się symbole koła, jako najważniejsze znaki dla posiadacza sztandaru.

Różnorodność przyjmowanych form, może wynikać z nieznamomości definicji prawej (awersu) i lewej (rewersu) strony płata. Sprawę rozstrzyga, zilustrowane rysunkami, stanowisko Michała Godlewskiego i Zdzisława Żygulskiego jun., zawarte w „Słowniku uzbrojenia historycznego”, wydany przez PWN w 1998 roku, poz. 215 – 217, potwierdzone przez Grzegorza Latosa sekretarza Komisji Heraldycznej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Zatem strona prawa płata (awers) sztandaru jest po prawej stronie rozwiniętego płata sztandaru – w pozycji „bacznosc”, „prezentuj” (nie mylić z salutowaniem) lub „na ramie”.

Krzysztof Mielnikiewicz

